

Список використаних джерел

1. Різник Д.В. Інвестиційна діяльність в Україні після повномасштабного вторгнення в Україну. Економіка та суспільство. Випуск № 48. 2023. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-60>
<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2244>
2. Інвестиційна привабливість: законодавчі рішення та ключові фактори для економіки України <https://pravo.ua/investytsiina-pryvablyvist-zakonodavchirishennia-ta-kliuchovi-factory-dlia-ekonomiky-ukrainy/>
3. Веб-сайт Національного банку України <https://bank.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Міністерства економіки України <https://www.me.gov.ua/>

ВПЛИВ ПДФО З ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ НА ДОХОДИ БЮДЖЕТІВ ОТГ ТА ДОХОДИ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ

Павліна ФУГЕЛО

*канд. екон. наук, доцент,
асистент кафедри фінансів, банківської справи,
страхування та електронних платіжних систем
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський*

Ключові слова: податок з доходів фізичних осіб, ПДФО з військовослужбовців, доходи місцевих бюджетів.

Для переважної більшості громадян України та в переважній більшості випадків ставка ПДФО з 2016 року становить 18%.

Податок на доходи сплачують і військовослужбовці. За 10 місяців 2023 р. сума цього податку становила близько 80 мільярдів гривень. Відповідно, з цієї суми 64% повернулися місцевим громадам, де ці військовослужбовці зареєстровані. Від початку повномасштабного вторгнення місцеві громади втратили частину доходу через міграцію і компенсували втрати коштом ПДФО військових.

ПДФО в Україні сплачується не за місцем проживання конкретного працівника (а часто і не за місцем фактичного місця роботи), а за місцем реєстрації роботодавця, що є окремим дискусійним питанням. Відповідно великі доходи отримали громади, на території яких зареєстровані військові частини або навчальні центри.

Зважаючи на пріоритетність видатків та вимоги воєнного стану, органи місцевого самоврядування перш за все здійснили скорочення всіх непершочергових видатків. Проте отримання неочікувано великих надходжень призвело до доволі неоднозначних рішень в окремих громадах.

Як наслідок, на розгляд ВРУ було внесено законопроект щодо спрямування так званого військового ПДФО на закупівлю техніки й власне виробництво зброї.

Аргументами за перерозподіл ПДФО були:

- зростання надходжень громад через «військовий» ПДФО є свого роду штучним та зумовленим специфічними обставинами через війну. Іншими словами, зростання цих надходжень не є заслугами окремих громад. Грошове забезпечення військовим платиться з державного бюджету, тому й має повертатись до держбюджету;

- не всі громади раціонально використовують «незаплановані» надприбутки;

- у силу різноманітних обмежень громади мають менші можливості щодо закупівлі військового обладнання, ніж централізована влада [1].

Відповідно, 8 листопада 2023 р. Парламент підтримав у другому читанні та в цілому проект Закону України «Про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України».

Згідно нього ресурс від ПДФО з військових буде спрямовано до спецфонду держбюджету на конкретні цілі:

- з 01 жовтня та до кінця 2023 року:

- 50% – Держспецзв'язку на закупівлі спеціальної техніки та обладнання;

- 50% – Мінстратегпрому на закупівлю артилерійських систем та боєприпасів.

- з 01 січня 2024 року та до 31 грудня року, в якому припинено чи скасовано воєнний стан, «військове» ПДФО розподілятиметься в наступних пропорціях:

- 45% для виробництва та закупівлі спецтехніки і обладнання (безпілотники, морські дрони) – Адміністрації Держспецзв'язку;

- 45% Мінстратегпрому для виконання програм реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу, впровадження нових технологій та для виготовлення продукції оборонного призначення.

- 10% Розпорядникам сектору безпеки і оборони для автоматичного розподілу між військовими частинами пропорційно відповідно до сплаченого ПДФО [3].

У 2024 році планується отримання 96,3 млрд грн ПДФО з військових.

"Звичайне ПДФО" залишається в громадах в обсязі 64% (при цьому не менше 4% загальної суми податку мають бути спрямовані на проведення розрахунків при виробництві теплової енергії, а також на підтримку підприємств з виробництва, постачання теплової енергії, а також централізованого постачання холодної води та водовідведення)".

У 2024 році реверс не вилучається з усіх громад, також у 2024 році всі громади дотягуються до рівня доходів 2021 року дотаціями, а села та селища отримують можливість здійснювати внутрішні та зовнішні запозичення за погодженням з Мінфіном (зараз можуть здійснювати тільки міські громади).

При цьому залишки на рахунках органів місцевого самоврядування можна буде використовувати лише на пріоритетні видатки: соціальні, підтримку оборони, лікування та реабілітацію осіб, які постраждали від російської агресії тощо.

За даними Міністерства фінансів для компенсації можливих втрат доходів у 2024 році передбачено спрямувати на місцевий рівень:

- базову дотацію (21,1 млрд гривень);
- додаткову дотацію (33,4 млрд гривень);
- залишитися у розпорядженні органів місцевого самоврядування реверсна дотація (14,1 млрд гривень);
- додатково буде перераховано в регіони 4% ПДФО (12,3 млрд гривень) для сталого проходження опалювального сезону [5].

Список використаних джерел

1. Поворозник В. Forbes Ukraine. URL: <https://forbes.ua/money/za-chas-viyni-dokhodi-gromad-vid-pdf-o-zbilshilis-u-visim-raziv-uryad-planue-viddati-ikh-na-tehniku-ta-zbroyu-ekonomist-vasil-povoroznik-rozpoviv-u-chomu-sut-rishennyata-zibrav-vsi-za-y-proti-initsia-27092023-16285>
2. Офіційний сайт Асоціації міст України. URL: <https://auc.org.ua/>
3. Проект Закону про внесення змін до розділу VI Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/42765>
4. P. Fuhelo; O. Zharikova; K. Blishchuk; T. Baranovska; N. Gudzenko Financial support of territorial communities of Ukraine in the context of decentralization. Independent Journal of Management & Production. 2022. N. 3 (13). P. S291-S309.
5. "Військове" ПДФО: з місцевих бюджетів - на потреби військового часу. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/17420>

ФІНАНСУВАННЯ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Тарас МАТВІЇВ

здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

спеціальності 071 «Облік і оподаткування»

ЗВО «Подільський державний університет», Україна

Науковий керівник: канд. екон. наук., доцент, асистент

Світлана САВІЦЬКА

Фінансування оборотних активів є одним з основних етапів процесу управління ним. Процес управління оборотними активами підприємства торгівлі характеризується дуалістичним характером, що, з одного боку, потребує формування необхідного обсягу оборотних активів для ефективного функціонування підприємства, а з іншого боку, передбачає пошук джерел фінансування визначеної суми оборотних активів. Таким чином, фінансування оборотних активів відіграє важливу роль у процесі управління ними, а також обумовлюється загальним фінансовим станом підприємства торгівлі, свідчить про рівень фінансової безпеки підприємства.

Діагностика ефективності фінансування оборотних активів здійснюється на основі розрахунку основних коефіцієнтів. Важливість ефективного

управління оборотними активами важко переоцінити. Нестача оборотного капіталу може паралізувати діяльність підприємства або погіршити його ліквідність, а надлишок означатиме, що частина капіталу не працює і не приносить прибутку.

Оборотні активи – це ті активи, без яких неможливе ведення господарської діяльності підприємства. Оборотним капіталом на кожному підприємстві оперують щоденно: закупають сировину і матеріали, використовують їх у виробництві, відвантажують готову продукцію, отримують гроші від дебіторів. Кожне підприємство формує власну політику управління оборотними активами. Ця політика встановлює необхідну потребу в оборотних активах, визначає їх склад і структуру та джерела, з яких повинні фінансуватись ці активи.

Процес фінансування оборотних коштів та управління ними є одним з напрямів функціонування фінансового менеджменту підприємства, оскільки обсяг та структура оборотних активів щодня змінюються. Керівники підприємства мають чітко розуміти те, які джерела фінансування вони будуть залучати, щоби здійснювати свою діяльність. Від чіткої та злагодженої роботи фінансового менеджменту залежить фінансове благополуччя підприємства.

Недостатність джерел фінансування підприємств оборотними коштами негативно позначається на процесі виробництва, отже, негативно позначиться на ефективності здійснення господарської діяльності підприємства. До основних причин нестачі обігових коштів можна віднести підвищення цін внаслідок інфляції, нецільове використання оборотних коштів, несвоєчасне фінансування приросту нормативу оборотних коштів тощо.

Підприємства реального сектору економіки, які належать до малого та середнього бізнесу, можуть розраховувати на державну підтримку у вигляді дотацій, субсидій та субвенцій. Це цільові види підтримки, які призначені для виконання поставлених виробничих завдань

Правильний вибір джерел фінансування оборотних коштів підприємства є одним з основних завдань фінансового менеджменту, оскільки саме від цього залежатимуть ліквідність та фінансова стійкість підприємства. Узагальнюючи всі переваги й недоліки описаних джерел фінансування оборотних коштів, зазначаємо, що формування оборотних коштів за рахунок позикового капіталу є дорожчим, але менш ризиковим, тоді як фінансування за рахунок залучених коштів має більший ризик, проте є значно дешевшим. Відповідно, залежно від вибраного джерела фінансування різною буде дохідність. Використання залучених коштів сприятиме зростанню дохідності, а позикових – зменшенню.

Список використаних джерел

1. Стратійчук В. М. Фінансування оборотних активів підприємств торгівлі України: тенденції розвитку та фактори впливу. Економічний простір № 157. 2020. С.60-64
2. Стецюк П.А. Методичний інструментарій оцінки ефективності оборотних активів підприємства. Економіка. Менеджмент. Бізнес. 2018. № 3 (25). С. 13–19